

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНСТИТУТ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ СПЕЦІАЛІСТІВ ФАРМАЦІЇ
КАФЕДРА ОРГАНІЗАЦІЇ, ЕКОНОМІКИ ТА УПРАВЛІННЯ ФАРМАЦІЄЮ

**ПІДГОТОВКА СПЕЦІАЛІСТІВ ФАРМАЦІЇ
В РАМКАХ КОНЦЕПЦІЇ
«НАВЧАННЯ ПРОТЯГОМ ЖИТТЯ
(LIFE LONG LEARNING)»:
НАУКА, ОСВІТА, ПРАКТИКА**

**МАТЕРІАЛИ ІV НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
ІНТЕРНЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ
З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ, ЯКА ПРИСВЯЧЕНА
ПАМ'ЯТІ ПРОФ. ТОЛОЧКО ВАЛЕНТИНА МИХАЙЛОВИЧА**

21 листопада 2025 року

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНСТИТУТ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ СПЕЦІАЛІСТІВ ФАРМАЦІЇ
КАФЕДРА ОРГАНІЗАЦІЇ, ЕКОНОМІКИ ТА УПРАВЛІННЯ
ФАРМАЦІЄЮ

Серія «Наука»

**ПІДГОТОВКА СПЕЦІАЛІСТІВ ФАРМАЦІЇ В РАМКАХ
КОНЦЕПЦІЇ «НАВЧАННЯ ПРОТЯГОМ ЖИТТЯ
(LIFE LONG LEARNING)»: НАУКА, ОСВІТА, ПРАКТИКА**

МАТЕРІАЛИ

**IV Науково-практичної інтернет-конференція з міжнародною
участю, яка присвячена пам'яті проф. Толочко Валентина Михайловича**

(21 листопада 2025 року, м. Харків)

Реєстраційне посвідчення УкрІНЕТІ

№ 852 від 26.12.2024 р

Харків

НФаУ

2025

УДК 615.1:378:001

ПЗ2

Редакційна колегія: проф. Ю. С. Братішко, проф. М. В. Зарічкова, доц. В. Ю. Адонкіна, доц. О. М. Должнікова, доц. О. В. Ковальська, доц. Д. Р. Зоїдзе, доц. С. Г. Мороз, доц. Н. В. Тетерич, асист. Мішина І. Ю. викл. Г. Я. Подгайний,

Реєстраційне посвідчення УкрІНЕТІ № 852 від 26.12.2024 р

ПЗ2 Підготовка спеціалістів фармації в рамках концепції «Навчання протягом життя (Life Long Learning)»: наука, освіта, практика : матеріали ІV наук.-практ. інтернет-конференція з міжнар. участю, яка присвячена пам'яті проф. Толочко Валентина Михайловича (21 лист. 2025 р., м. Харків) / ред. кол. : Ю. С. Братішко та ін. - Х. : НФаУ, 2025. - 505 с. - (Серія «Наука»)

Збірка містить матеріали інтернет-конференції, в яких розглянуті науково-теоретичні і практичні питання: післядипломна підготовка спеціалістів фармації, її закордонний досвід та навчально-методичне забезпечення за умов дистанційного навчання; упровадження інноваційних технологій у фармацевтичну освіту; застосування концепції «Навчання протягом життя (Life Long Learning) » у системі навчання спеціалістів фармації; сучасні тенденції освіти з урахуванням соціальних і психологічних аспектів фармацевтичної діяльності; актуальні проблеми фармацевтичної технології, біотехнології, гомеопатії та клінічної фармації; сучасні напрямки маркетингу у складі економіки, науки, освіти, практики.

Видання призначене для широкого кола наукових, науково-педагогічних і практичних працівників.

Матеріали відповідають змісту та мові наданих оригіналів.

За достовірність матеріалів відповідальність несуть автори.

УДК 615.1:378:001

© Братішко Ю. С., Зарічкова М. В., Адонкіна В. Ю.,
Должнікова О. М., Ковальська О. В., Зоїдзе Д. Р.,
Мороз С. Г., Тетерич Н. В., Подгайний Г. Я.,
Мішина І. Ю., 2025
© НФаУ, 2025

<i>Зарічкова М. В., Мішина І. Ю., Должнікова О. М.</i>	
АНАЛІЗ РЕАЛІЗАЦІЇ БЕЗПЕРЕРВНОГО ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ ПРАЦІВНИКІВ СФЕРИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я В УКРАЇНІ	403
<i>Севрюков О. В.</i>	
ПРОБЛЕМИ НАВЧАННЯ І РОЗВИТКУ ПЕРСОНАЛУ АПТЕЧНИХ ЗАКЛАДІВ В СУЧАСНИХ УМОВАХ	406
СЕКЦІЯ 5. НАУКОВІ ЗДОБУТКИ МОЛОДИХ ВЧЕНИХ	409
<i>Nodar Sulashvili, Luiza Gabunia, Maia Advadze, Irine Pkhakadze, Margarita Beglaryan, Nana Gorgaslidze, Naira Chichoyan, Tamar Tsintsadze, Nato Alavidze, Magda Davitashvili, Ada (Adel) Tadevosyan, Ekaterine Antia, Giorgi Pkhakadze, Natia Kvizhinadze, Ashot Avagimyan, Diego Rada Fernandez de Jauregui, Shafiga Topchiyeva, Liliana Tskitishvili, Vira Kravchenko, Marika Sulashvili, Olga Shapoval, Igor Seniuk, Tamar Okropiridze, Marina Giorgobiani, Rusudan Kvanchakhadze, Lali Patsia, Ekaterine Lomia, Lela Grigolia, Kakhaber Robakidze, Irine Zarnadze, Shalva (Davit) Zarnadze, Otar Gerzmava</i>	
ACADEMIC DISCOURSE ON THE EXPRESSION OF INTERNATIONAL APPROACHES TO INNOVATIVE PEDAGOGICAL EXCELLENCE AND THEIR TRANSFORMATIVE INFLUENCE ON THE PROGRESS OF HIGHER MEDICAL EDUCATION GLOBALLY	410
<i>Радченко І. Б., Єгоркіна Д. М.</i>	
ХАРАКТЕРНІ РИСИ ДИСЛЕКСІЇ У ДІТЕЙ	484
<i>Мартиненко К. Є. Герасимюк Н. В. Рожковський Я. В.</i>	
ПЕРСПЕКТИВИ ІНТРОДУКЦІЇ ТА СИРОВИННА ЦІННІСТЬ РОСЛИН РОДИНИ <i>LAURACEAE</i> ДЛЯ ФАРМАЦІЇ УКРАЇНИ В УМОВАХ ПОТЕПЛІННЯ КЛІМАТУ	490
<i>Мирошниченко В. О., Рогуля О. Ю.</i>	
ОБГРУНТУВАННЯ НАУКОВИХ ПІДХОДІВ ДО ПЛАНУВАННЯ МАРКЕТИНГОВИХ КОМУНІКАЦІЙ В АПТЕЧНІЙ МЕРЕЖІ	493
<i>Опрошанська Т. В., Лебединець В. О., Сагайдак-Нікітюк Р. В., Губченко Т. Д.</i>	
ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ РИНОК ПРОДУКЦІЇ З ВІТАМІНОМ D3	495
<i>Орлов Д. І., Назаркіна В. М.</i>	
СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ОЦІНКИ ВИСОКОВАРТІСНИХ МЕДИЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ ЛІКУВАННЯ РІДКІСНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ	496
<i>Савранська А. Б., Герасимюк Н. В., Приступа Б. В.</i>	
ПЕРСПЕКТИВИ ФІТОТЕРАПІЇ ЯК АЛЬТЕРНАТИВИ СИНТЕТИЧНИМ АНТИГІСТАМІННИМ ПРЕПАРАТАМ У ЛІКУВАННІ АЛЕРГІЧНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ	499

**ПЕРСПЕКТИВИ ІНТРОДУКЦІЇ ТА СИРОВИННА ЦІННІСТЬ РОСЛИН
РОДИНИ *LAURACEAE* ДЛЯ ФАРМАЦІЇ УКРАЇНИ В УМОВАХ
ПОТЕПЛІННЯ КЛІМАТУ**

Мартиненко К. Є. Герасимюк Н. В. Рожковський Я. В.

Кафедра загальної і клінічної фармакології та фармакогнозії

Одеський національний медичний університет

м. Одеса, Україна

pharmacology@onmedu.edu.ua

Вступ. Родина Лаврових (*Lauraceae*) є великою та філогенетично важливою групою деревних рослин, що налічує близько 50 родів та 2500–3000 видів, поширених переважно в тропічних і субтропічних екосистемах. Ці рослини мають фундаментальне значення у світовій економіці, виступаючи джерелом цінної деревини, а також харчової (авокадо, кориця), косметичної та фармацевтичної сировини. В умовах сучасних кліматичних змін, що призвели до значного підвищення середньорічної температури в Україні, зростає науковий інтерес до інтродукційного потенціалу теплолюбних представників цієї родини. Лавр благородний (*Laurus nobilis* L.) вже традиційно культивується в південних регіонах, проте потенціал його акліматизації та фітохімічні особливості інших споріднених видів, як-от *Persea americana* та *Cinnamomum camphora*, вимагають систематизованого аналізу для обґрунтування їхнього використання у вітчизняній фармації та сільському господарстві.

Мета. Метою цього огляду є систематизація та аналіз сучасних літературних даних щодо ботанічних, фітохімічних та фармакологічних характеристик рослин родини Lauraceae з акцентом на ключових представниках роду. Це необхідно для об'єктивної оцінки їхньої сировинної цінності та визначення перспективних напрямків для подальших наукових досліджень та можливої інтродукції на території України в контексті зміни клімату.

Методи. Даний огляд літератури було здійснено на основі аналізу наукових публікацій, дисертаційних робіт, монографій та патентів, доступних у міжнародних наукометричних базах даних (зокрема, Scopus, Web of Science, PubMed) за останні 20 років. Основна увага приділялася дослідженням, що стосуються хімічного складу та біологічної активності ефірних олій і екстрактів таких видів як *Laurus nobilis*, *Persea americana*, *Cinnamomum camphora* та *Cinnamomum verum*. Використовувався комплексний підхід, що охоплює таксономічні, морфологічні, хроматографічні та біологічні методи вивчення.

Результати. *Ботанічна та морфологічна характеристика.* Родина *Lauraceae*, відома своєю давньою еволюційною історією, об'єднує переважно вічнозелені дерева та чагарники. Серед найбільш значущих представників, *Laurus nobilis* – це дводомний чагарник або невелике дерево, листя якого є ланцетоподібним, шкірястим та багатим на ароматичні сполуки. *Persea americana* (Авокадо) є високорослим вічнозеленим деревом з маслянистим плодом-ягодою. Інші важливі види, як *Cinnamomum camphora* та *Cinnamomum verum*, відомі своєю ароматичною корою та листям; перше є джерелом камфори, а друге – кориці. Ботанічна класифікація *Lauraceae* ґрунтується на детальному вивченні морфологічних ознак, таких як структура квітки та плоду, а також на сучасних філогенетичних підходах, що використовують молекулярні маркери.

Фітохімічний склад. Рослини родини *Lauraceae* вирізняються винятковою фітохімічною різноманітністю, ключовими компонентами якої є терпеноїди, фенольні сполуки та алкалоїди. Домінуючим компонентом більшості ефірних олій є біциклічний монотерпен 1,8-Цинеол (евкаліптол), особливо характерний для *Laurus nobilis* та певних хемотипів *Cinnamomum camphora*. Широко представлений і *beta*-Каріофілен – біциклічний сесквітерпен, відомий своїми протизапальними властивостями. У листі та корі також ідентифіковано *alpha*-Пінен, Ліналоол, *delta*-Кадинен та інші моно- і сесквітерпени. Важливими для *Cinnamomum verum* є коричний альдегід та евгенол, що забезпечують його пряний аромат та

антимікробну активність. Крім того, у складі багатьох представників родини присутні поліфеноли, таніни та флавоноїди (наприклад, кверцетин), які є потужними антиоксидантами. Специфічні для роду *Persea* алканоли, такі як Персин, демонструють цитотоксичні властивості. Хімічний склад може суттєво варіювати залежно від частини рослини, етапу розвитку, географічного походження та існування хемотипів.

Фармакологічна активність. Багатство вторинних метаболітів забезпечує рослинам *Lauraceae* широкий спектр фармакологічної дії. Найбільш вивченою є потужна антиоксидантна активність, зумовлена наявністю фенольних сполук, які ефективно нейтралізують активні форми кисню та запобігають окислювальному стресу. Антимікробні та протигрибкові властивості ефірних олій, зокрема, кориці та лавра, дозволяють розглядати їх як природну альтернативу для боротьби з антибіотикорезистентними мікроорганізмами. Механізм цієї дії часто пов'язаний із руйнуванням цілісності бактеріальних клітинних мембран окислюваними терпенами. Також підтверджена значна протизапальна дія, яка реалізується через інгібування ключових ферментів запального каскаду, зокрема ліпоксигенази. Додатковою активністю є кардіотонічна дія та застосування *Lauraceae nobilis* як тонізуючого, протиревматичного та антисептичного засобу у народній медицині.

Висновки. Родина Лаврових є цінним джерелом біологічно активних сполук, чий фітохімічний профіль (зокрема, домінування 1,8-цинеолу та *beta*-каріофілену) підтверджує їхній високий фармакологічний потенціал, що включає потужні антиоксидантні, антимікробні та протизапальні властивості. В умовах потепління клімату в Україні, інтродукція та розширення культивування видів *Lauraceae*, особливо лавра благородного, є стратегічно важливим напрямком. Подальші локальні дослідження фітохімічного складу та біологічної активності сировини, вирощеної в українських кліматичних умовах, є необхідними для створення нових вітчизняних рослинних лікарських засобів та харчових добавок.